

Input NIP t.b.v. verkiezingsprogramma 2025

Psychologische expertise voor een **veerkrachtige** samenleving

Kinderen en jongeren ervaren grote mentale druk, het aantal werkenden met burn-out klachten is hoog, mensen maken zich zorgen over wat er in de wereld gebeurt en de zorg heeft te maken met schaarste aan middelen en menskracht. Psychologen kunnen op al deze en meer vlakken het verschil maken. **Investeren in psychologische expertise loont, zowel binnen als buiten de zorg.**

Met het oog op de komende Tweede Kamerverkiezingen presenteert het Nederlands Instituut van Psychologen (NIP) daarom een aantal concrete aanbevelingen. Aanbevelingen die zien op gerichte inzet op preventie, voldoende opleidingscapaciteit, vakmanschap en het structureel benutten van psychologische kennis bij complexe vraagstukken zoals polarisatie, bestaanszekerheid en economische onzekerheid.

1

Investeer in preventie en mentale gezondheid

Meer op pagina 2 →

2

Leid voldoende psychologen op

Meer op pagina 2 →

3

Zet in op vakmanschap van psychologen

Meer op pagina 3 →

4

Maak meer gebruik van psychologische expertise bij complexe maatschappelijke vraagstukken

Meer op pagina 3 →

Investeer in preventie en mentale gezondheid

Mentale gezondheid is een gedeelde verantwoordelijkheid van overheid, samenleving en professionals. Investeer in preventie door goed opgeleide psychologen vroeg in te zetten om verzuim en klachten te voorkomen, tijdig te signaleren en passende zorg (incl. nazorg en terugvalpreventie) te bieden wat zwaardere problematiek en kosten voorkomt. Zet psychologen daarnaast in om mentale gezondheid te versterken door bijvoorbeeld veerkracht te vergroten, jongeren te leren omgaan met social media, verslaving tegen te gaan en financiële educatie te bevorderen. En zet hen in bij het creëren van een gezonde leefomgeving, met een prettig leer- en werkklimaat en maatregelen zoals het beperken van reclame voor ongezonde of verslavende producten.

CONCREET VRAGEN WIJ OM:

- Stimuleer actieve samenwerking tussen professionals en overheid door het bekostigen en mogelijk maken van (domeinoverstijgende) samenwerking, interdisciplinair overleg en consultatie.
- Veranker mentale gezondheid in alle beleidsdomeinen door vooraf de maatschappelijke impact van beleidskeuzes op mentale gezondheid te beoordelen.
- Zorg in het begin van het zorgproces voor goed opgeleide (BIG, SKJ, of NIP geregistreerde) psychologen om toe te leiden naar passende zorg met daarbij voldoende tijd en ruimte voor (psycho)diagnostiek.
- Investeer gericht in mentale gezondheid door middel van een domeinoverstijgend preventiefonds dat inzet op de drie niveaus: preventie, versterken mentale gezondheid en aanpassingen in de omgeving.
- Zorg voor goede kennisdeling door het financieren van programma's en het delen van *good practices* zoals Mental Health First Aid en 1001 kritieke dagen.

Leid voldoende psychologen op

Om de zorgkosten te kunnen aanpakken en de wachttijsten te verkorten is het van belang het tekort aan gezondheidszorg (gz)-psychologen aan te pakken. De gehele gezondheidszorg, waaronder de ggz, heeft al langere tijd te maken met een ernstig tekort aan onder meer ggz-psychologen. De huidige tekorten leiden tot onwenselijke gevolgen voor de cliënt, zoals lange wachttijsten, ondermaatse kwaliteit van zorg en onnodige verergering van klachten of niet tijdig afsluiten van de behandeling. Ook voor het maken van een goede inschatting en toeleiding naar passende zorg en de begeleiding van niet BIG geregistreerde professionals is het aantal ggz-psychologen van belang. Wij pleiten ervoor om het bestaande macrokader voor medische vervolgopleidingen zo optimaal mogelijk te benutten en het onafhankelijke advies van het Capaciteitsorgaan daarbij op te volgen.

CONCREET VRAGEN WIJ OM:

- Investeer in goed opgeleide psychologen en regiebehandelaren in de jeugdhulp, het onderwijs, de langdurige zorg, de revalidatie en ziekenhuiszorg en in de ggz. Volg de raming van het Capaciteitsorgaan integraal op en voorkom tekort aan voldoende BIG-geregistreerde psychologen.
- Zorg voor optimale inzet van Kinder & Jeugd (K&J)-psychologen in het Jeugddomein. Kom met een regeling waarmee op korte termijn een grote groep K&J-ers geregistreerd zou kunnen worden als ggz-psycholoog en beter inzetbaar worden. Maak daarbij ook gebruik van verkorte opleidingstrajecten (EVC).

Zet in op vakmanschap van psychologen

Investeer in vakmanschap door professionals de ruimte te geven om hun werk goed uit te voeren, zich te blijven ontwikkelen en zelfstandig te handelen op basis van hun expertise. We zien een groeiende druk door wantrouwen en bureaucratie. Minder administratie en meer professionele ruimte zijn essentieel om werkplezier te vergroten en werk efficiënt uit te blijven voeren. Betrek professionals uit de praktijk actief bij beleid en uitvoering om hen duurzaam te behouden voor de zorg.

CONCREET VRAGEN WIJ OM:

- Ga door met de ambities en uitvoering van het Integraal Zorgakkoord (IZA), het Aanvullend Zorg en WelzijnsAkkoord (AZWA), het generiek Kompas Ouderenzorg, de toekomstagenda gehandicaptenzorg en de Hervormingsagenda Jeugd en het rapport van commissie Van Ark.
- Stimuleer duurzame inzetbaarheid door het vergroten van autonomie en medezeggenschap van psychologen.
- Zorg concreet voor het verminderen van administratieve lasten.
- Zet in op innovatie in de zorg en faciliteer organisaties bij de benodigde transitie.

Maak meer gebruik van psychologische expertise bij complexe maatschappelijke vraagstukken

Psychologie speelt een sleutelrol bij maatschappelijke uitdagingen zoals omgang met geopolitieke spanningen, bestaanszekerheid, klimaatverandering, leven in een diverse samenleving en het herstel van vertrouwen in de overheid. Psychologen zijn experts in omgaan met emoties, gewoonten en gedragsverandering die bij maatschappelijke uitdagingen spelen. Ze leveren cruciale kennis voor effectieve interventies in de gehele beleidscyclus. Onafhankelijk wetenschappelijk onderzoek is daarbij essentieel om *science-based* oplossingen te ontwikkelen voor complexe vraagstukken.

CONCREET VRAGEN WIJ OM:

- Betrek psychologen structureel in de gehele beleidscyclus om maatschappelijke doelstellingen effectief te realiseren.
- Geef ruimte en financiële middelen aan onafhankelijk internationaal wetenschappelijk onderzoek in de psychologie.

Samen bouwen we aan een veerkrachtige samenleving

Psychologische expertise over persoonlijke, sociale en omgevingsfactoren die een rol spelen in ons gedrag is essentieel voor het versterken van mentale gezondheid, het verbeteren van de zorg en het aanpakken van complexe maatschappelijke vraagstukken. Gerichtte investeringen in preventie, vakmanschap, opleidingscapaciteit en wetenschappelijke kennis zijn daarbij cruciaal. Zo bouwen we samen aan een veerkrachtige samenleving.